

จากขยะพลาสติกถึงไมโครพลาสติกและนาโนพลาสติกกลับมายังขยะบนบก

โดย นางสาวจินตมาศ ศิลปพรหมมาศ

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ ส่วนควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ปัญหาขยะพลาสติก ถูกกล่าวถึงอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อประเทศไทยถูกระบุว่าเป็นประเทศที่สร้างขยะทะเลเป็นอันดับ 6 ของโลก และคุณรู้หรือไม่ หากเราไม่ทำอะไรเกี่ยวกับเรื่องนี้ อีก 30 กว่าปีข้างหน้า จำนวนพลาสติกในทะเลจะมากกว่าปลาในทะเล

จากบทความเรื่อง ไมโครพลาสติก (microplastic) ปัญหาในห่วงโซ่อาหาร ที่ได้เกริ่นไปเมื่อปี 2558 ที่อาจเป็นปัญหาต่อไปในอนาคต จะเห็นได้ว่าปัจจุบันบางประเทศเช่น แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอังกฤษ ก็มีการยกเลิกการใช้ ไมโครบีดส์ ในผลิตภัณฑ์ต่างๆ

รายงานเกี่ยวกับไมโครพลาสติกเริ่มมีมากขึ้นและพบไมโครพลาสติก ในสัตว์มากมาย แม้กระทั่งในปลาที่อยู่ในน้ำลึก 200-1000 เมตรเร็วๆ นี้ก็มีการพบไมโครพลาสติกในน้ำดื่มบรรจุขวด แต่ยังไม่มียานงานที่แน่ชัดเกี่ยวกับผลของไมโครพลาสติกในห่วงโซ่อาหารที่มีต่อมนุษย์

กว่าเราจะศึกษาหรือวิจัยเรื่องนี้ เขาก็ไปกันถึง นาโนพลาสติกแล้ว พบว่าตัวเคย สัตว์คล้ายกุ้งที่เป็นอาหารของปลาวาฬ หรือที่เราเอามาทำกะปิ สามารถย่อยไมโครพลาสติกให้เล็กลงไปอีก ซึ่งขนาดที่เล็กลงก็ยิ่งจะทำให้โอกาสที่จะแพร่กระจายและตรวจพบได้ยากไปอีกแม้ว่าจะเห็นแนวโน้มที่ขยะพลาสติกที่ถูกย่อยสลายเป็นขนาดเล็กเช่นไมโครพลาสติก หรือนาโนพลาสติก จะส่งผลกระทบต่อเราผ่านทางห่วงโซ่อาหาร แต่สิ่งที่สำคัญคือ การจัดการขยะพลาสติกที่เราใช้กันอยู่ทุกวัน

เราจะทำอะไรกับเรื่องนี้ได้บ้าง โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ(UNDP) รายงานจากการประชุมว่าด้วยมหาสมุทร (Ocean Conference) ในเดือนมิถุนายน 2560 และมีการประกาศเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล จากข้อมูลที่ว่าร้อยละ 80 ของขยะในทะเลนั้นมาจากบนบก ดังนั้น เป้าหมายแรกคือ การป้องกันและลดมลพิษทางทะเลโดยเฉพาะที่เกิดจากกิจกรรมบนแผ่นดิน

ดังนั้นเราท่านทั้งหลายหันมาคิดว่าเราจะช่วยอะไรได้บ้าง

- ไม่ใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีเม็ดพลาสติกขนาดเล็ก (microbead) เป็นส่วนประกอบ
- งดการใช้พลาสติกครั้งเดียวทิ้ง (single used plastic) เช่นหลอดดูด ถุงพลาสติกที่ใส่ของครั้งเดียวทิ้งช้อนน้ำที่ใส่ในแก้วพลาสติก หรือมีสิ่งห่อหุ้มหลายชั้น
- ทำตัวเป็นต้นแบบที่ดี หิ้วถุงผ้า พกหลอด(ไม้ไฟ แสตคนเลส) พกตะเกียบ พกแก้วน้ำส่วนตัว

- ลองนับดูแต่ละวันเราสามารถลดขยะพลาสติกได้เท่าไร จากการให้ความใส่ใจในการดำเนินชีวิตประจำวันของ

เรา

เริ่มวันนี้ ก่อนถึงวันสิ่งแวดล้อมโลกและคำขวัญที่ว่า “Beat Plastic Pollution”

Infographic titled "WHAT CAN YOU DO? IF YOU CAN'T REUSE IT, REFUSE IT" with a central hand icon. The infographic includes several tips and icons:

- Refuse disposable plastic:** Icon of a plastic cup with a red prohibition sign. Thai text: "ไม่ใช่พลาสติก ครั้งเดียวทิ้ง". English text: "Refuse disposable plastic".
- Refuse single-serving packaging:** Icon of a single-serving container with a red prohibition sign. Thai text: "ไม่ใช่ภาชนะใส่อาหารครั้งเดียวทิ้ง". English text: "Refuse single-serving packaging".
- Bring your own coffee mug:** Icon of a blue coffee mug. Thai text: "พกแก้วมาเอง". English text: "Bring your own coffee mug".
- Choose reusable lunch bags:** Icon of a yellow lunch bag. Thai text: "ใช้กล่องอาหารที่นำมาใช้ใหม่ได้". English text: "Choose reusable lunch bags".
- Pressure your municipality to put in place deposit schemes:** Icon of a green recycling symbol. Thai text: "ให้เทศบาลทำโครงการวางมัดจำขยะรีไซเคิล". English text: "Pressure your municipality to put in place deposit schemes".
- Find innovative ways to replace single-use plastic in your everyday life:** Icon of a yellow lightbulb. Thai text: "หาวิธีใหม่ๆ เพื่อทดแทนการใช้พลาสติกแบบครั้งเดียวทิ้งในชีวิตประจำวัน". English text: "Find innovative ways to replace single-use plastic in your everyday life".

<http://www.unesco.org/>

<http://www.beatthemicrobead.org/results-so-far/>

โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน

<https://sdgmove.com/2016/10/07/goal-14-life-below-water/>

<http://worldenvironmentday.global/en/news-category/beat-plastic-pollution>